

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONÁ.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, kisközdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják. **ro**

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

Lapunk minden számának címszalagjára reávezzük az egyesületi tagok és az előfizetők tagdíj-, illetve előfizetési díjhátralékát. Arra kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a címszalagon kimutatott hátralékot az E. G. E., illetve az Erdélyi Gazda kiadóhivatala címére, külön felszólítás bevárása nélkül beküldeni sziveskedjenek.

Nemesített tengerivetőmag- és burgonya-kiállítás Kolozsváron.

Az E. G. E. Növénytermelési és Értékesítési Szakosztálya november hó 24-ikén tartott ülésében elhatározta, hogy az 1928. év tavaszán egy nemesített tengerivetőmag- és burgonya-kiállítást és vásárt rendez Kolozsváron. A kiállítás és vásár alább közölt tudnivalóit és programját a szakosztály össze is állította és azt a napokban fogja szétküldeni az érdekelteknek az alább közölt levél kíséretében.

Teljes Cím!

Csatoltan tisztelettel megküldjük az Erdélyi Gazdasági Egylet által Kolozsvárt 1928. évi március hó 4—11-ig rendezendő *első erdélyrészi nemesített tengerivetőmag- és burgonya-kiállítás és vásár* programját és bejelentő ívét.

Midőn kiállításunkra szives figyelmét ezután is felhívjuk, egyben arra kérjük, hogy bejelentését a csatolt bejelentő lap kitöltésével legkésőbb február hó 1-ig az E. G. E. titkári hivatala címére beküldeni sziveskedjék.

Amennyiben Teljes Címre a kiállításon részt nem venne, az ügy érdekében igen kérjük, hogy sziveskedjék az itt küldött nyomtatványokat valaki más érdeklődőnek átadni.

Kolozsvár, 1927 október hó 24.

Gazdatársi üdvözléssel:

Dr. Péter Béla sk.
szakoszt. elnök.

Török Bálint sk.
szakoszt. titkár.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Növénytermelési és Értékesítési Szakosztálya által 1928 évi március hó 4—11. napján rendezendő

első erdélyrészi nemesített tengeri-
vetőmag- és burgonya-kiállítás és vásár
tudnivalói.

I. A kiállítás és vásár célja.

A kiállítás és vásár célja: a kapcsolt területek tengeri- és burgonya-termelésének a fejlesztése és színvonalának emelése, a szakismeretek terjesztése. A nemesített és fajtisza tengeri és burgonya termelésének és értékesítésének előmozdítása. Az újabb tenyésztési el-

járások, termelési eszközök, anyagok, felszerelési cikkek, szakirodalom bemutatása.

II. A kiállítás és vásár csoportjai.

I. csoport: Nemesített tengeri- és burgonya vetőmagvak.

II. csoport: Régi közismert fajtájú tengeri és burgonyafajták.

III. csoport: Tengeri- és burgonyamivelési gépek, eszközök.

IV. csoport: Feldolgozott tengeri és burgonya (keményítő, liszt, cukor stb.).

V. csoport: Irodalom (nemesítési eljárások, üzempelvek stb.).

VI. csoport: Növényvédelmi szerek, műtrágyák stb.

III. Jutalmak.

A kiállítás céljaira érmek és oklevelek fognak a bírálóbizottságnak rendelkezésére állani.

IV. Tudnivalók.

1. A kiállítás és vásár ideje: 1928. március 4—11. napjai.

2. A kiállítás helye: Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Mureşan—Attila-u. 10., az Erdélyi Gazdasági Egylet székházában és kertjében.

3. A kiállítás és vásár tárgyai: Tengeri és burgonya nyersen és feldolgozott állapotban, gazdasági gépek, eszközök, anyagok, irodalmi termékek, preparátumok, tervek, műtrágyák növényvédelmi szerek, stb.

4. Helydíjak: Alap- és falterület méterenként tagoknak 200 lel, nem tagoknak 300 lel. A helydíjak a bejelentés sorrendjében elégtettek ki.

5. A beküldendő tengeri és burgonya minimuma 20 kg.

6. Tűz- és betörés elleni biztosítás díja minden megkezdett 1000 lel érték után 10 lel, mely összeg a bejelentéskor a helydíjjal együtt fizetendő.

7. Bejelentések 1928. évi február hó 1-ig a hely- és biztosítási díjakkal együtt az E. G. E. titkári hivatala címére küldendők be.

8. A katalógus a bejelentésekből fog összeállítani. A kiállító címének és bejelentett tárgyak felsorolásának közlése díjtalan. Az esetleg kívánt közlemények díja szavanként 5 lel.

9. Hirdetés a katalógusban oldalanként 500 lel, fél oldal 300 lel, negyed oldal 200 lel, szalaghirdetés díja 100 lel. Külső borítékoldalon 1000 lel, belső borítékoldalon és belső címlapon 800 lel.

10. A kiállítandó tárgyak beküldési határideje 1928. március hó 1.

11. A kiállítók belépőjegyét. A kiállítók és alkalmazottaik állandó belépőjegyét kapnak a kiállításra.

12. A belépőjegy ára. Egyszeri belépésre jogosító belépőjegy ára 10 L.

13. Eladási jutalék. A kiállításon és vásáron eszközölt eladás, vagy felvett rendelés után az érték 20% a jutalék címén a kiállítási iroda pénztárához nyugta ellenében befizetendő. Az árusítást a kiállítási és vásári iroda is elvállalja.

14. Kártérítés. A kiállított tárgyak lelkiismeretes őrzetetéséről a rendezőség gondoskodik, azokat biztosítja. A tárgyak elveszéséért és az azokban keletkező esetleges károkért úgy a szállítás, mint a kiállítás tartama alatt is a rendezőség a felelősséget a biztosító társaságra hárítja.

15. Minden a kiállítással és vásárral kapcsolatos kérdésben felvilágosítást nyújt az E. G. E. titkári hivatala (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Mureşan-Attila u. 10.)

V. A bíráló bizottság szabályzata.

1. A bíráló bizottság élén egy elnök áll és a bizottság a felsorolt osztályoknak megfelelőleg hat osztályra oszlik.

2. A bíráló bizottság tagjai a kiállítás megnyitásának napján délelőtt 8 órakor a kiállítás helyszínén az elnökkel jelenkeznek, ki a megalakulást vezeti.

3. Az összbíráló bizottság elnöke jogosítva van a hiányzó tagokat a rendező bizottság képviselőjének meghatalmításával más jelenlevő szakértők felkérése által pótolni.

4. Az össz-zsűri alakuló ülését a kiállítási irodában tartja. Az össz-zsűri előadója az alakulásról, majd a záróülésről jegyzőkönyvet vezet. Minden egyes osztály jegyzői választ, haladék nélkül a bírálathoz fog és azt még aznap délelőtt 10 órára be is fejezi. A befejezés a kiállítási irodában bejelentendő.

5. Minden osztály a szükséghez képest alosztályokra oszolhat.

6. A csoportbiztosok a zsűri-osztályok működésében résztvesznek, felvilágosítást és utbaigazítást adnak, de nem szavaznak.

7. Kiállító a maga osztályában bíráló nem lehet.

8. A bírálati eljárás befejeztével az egyes osztályok elnökei és jegyzői záróülésre ülnek össze. E záróülés, melyet az össz-zsűri elnök vezet, a bírálati jegyzőkönyveket tudomásul veszi és ezeknek alapján a bírálat eredményének kihirdetésére az engedélyt megadja, általános jelentést szerkeszt, amely a kiállításon tapasztalt előnyöket és hátrányokat röviden felsorolva, az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályának figyelmét a követendő helyes irányra felhívja.

Kolozsvárt, 1927. október 24-én.

E. G. E. Növénytermelési és Értékesítési Szakosztálya nevében:

Dr. Péter Béla sk.
szakoszt. elnök.

Török Bálint sk.
szakoszt. titkár.

Gazdák általános biztosító
Részv.-társ.-nál.

Székhelye: Arad. Aligazgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszéhen. Elfogad tűz, jég, élet, állat, betöréses lopás, baleset, szavatosság, szállítmány és úveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Bejelentés.

A kiállító neve:
 Lakás, posta, utca stb.):
 A kiállításra küldendő tárgyak megnevezése:
 Helyet igényel:
 a) Fedett és zárt helyen
 m.²-ként à 300.— lei, tagoknak
 200.— lei összesen = Lei,
 b) Fedett egy oldalt nyílt helyen
 m.²-ként à 250.— lei, tagoknak
 150.— lei összesen = Lei,
 c) A szabadban
 m.²-ként à 200.— lei, tagoknak
 100.— lei összesen = Lei,
 Tűzbiztosítási díj: minden megkez-
 dett 1000.— Lei érték után
 10.— lei összesen = Lei,
 Katalógusban szövegdobvítás, vagy
 hirdetés árban Lei,
 Végösszeg = Lei,
 mely összeget egyidejűleg külön utalványon
 küldöm.

Alantírott kijelentem, hogy a kiállítási sza-
 bályzatot ismerem, azokat magamra nézve kö-
 telezőnek tartom.

1927 hó n.

Sajátkezű aláírás, cégjegyzés:

Permetezés bordói lével és a must erjedése.

Irta: S. Pálkás Gyula.

(Folytatás és vége.)

Az említett szerzők adatai szerint 150—250 mgr-nál kezdődik a késleltető hatás, a jelen kísérletben pedig hektoliterenként 200 gr-nál (literenként 200 mgr), tehát az észlelési értékek tökéletesen megegyeznek és így ebből önállóan is kiviláglik, hogy az élesztők nagyon jól tűrik a rézsókat, ennél fogva már van egy támpontunk arra nézve, hogy mennyi rézsónak kellene a permetből a mustba jutnia, hogy annak kimerjedése némileg is meglassuljon. Ha a fenti táblázatból a mérsékeltnek jelzett erjedést már kistoku késleltető hatásnak vesszük, akkor a mustban hektoliterenként 50—100 gr rézgálicnak, illetve literenként 100—250 mgr fémréznek kellene lennie. Mármint vizsgáljuk, kerülhet-e ennyi réz a mustba a permet útján?

Millardet a szűret előtt 4 héttel 3%-os bordói lével bepermetezett szőlőtőkén a következő adatokat kapta:

1 kg levélen —	25—95 mgr fémréz
1 " vesszőn —	6—10 " "
1 " bogyón —	15—16 " "
1 " törkölyben —	11—30 " "
1 liter mustban —	1—2 " "
1 " borban —	0.1 " "

Hasonlóképpen Portale a 2%-os bordói lével kétszer permetezett szőlőtűrt 1 kg-jában 3.2 mgr fémrézet, Gautier 7—35 mgr-ot talált, míg Omeis a normálisan permetezett szőlő mustjában 0.4—1.8 mgr fémrézet mutatott ki. Az adatokból tehát kitűnik, hogy a permetezett szőlő mustjában literenként 0.4—2 mgr fémréz található, tehát maximálisan is 1/60 része annak a mennyiségnek, ami éppen csak hogy észrevehető hatással lehetne az élesztőre, míg a talált fémréz körülbelül 250 ed része annak, amennyi a kifejezett késleltető hatás elérésére kellene.

Szinte pontot is tehetnék már, mert a számok olyan világosan beszélnek, hogy minden további magyarázgatás fölösleges. Azonban nem akarok senkire sem leszögezett dogmákat ráerőszakolni, hanem a dolgok miért jét és miként-jét is megmagyarázni óhajtanám. A bogyókon kg-ként 3—35 mgr fémrézet mutatnak

ki, miért van azonban olyan kevés a mustban? Mach Edmund és töle függetlenül Hoffmann is megállapította, hogy a bogyón levő réznek csak mintegy 1/10-e szokott a mustba kerülni, míg a többi a törkölyben marad vissza, miként ez Millardet adatából is kitűnik. Ennek az a magyarázata, hogy a hosszú idejű állás után a permealmaradék a légköri behatásra nagyon nehezen oldhatóvá válik, tehát a szűretkor, a rövid sajtolási idő alatt nem oldódhatik fel az összes réz a bogyók felületéről és a kocsányról.

Ugyancsak kitűnik ez másnemű védekezőszereknél is, mert ezeknél is csak például néhány mgr arzént vagy ólmot lehetett találni a fűrtön, illetve a mustban, tehát a fentebb közölt adatok nem véletlen esetekre vonatkoznak, hanem általánosságban bizonyítják, hogy a permetből vajmi kevés hatóanyag kerül bele a mustba.

Összevetve már most az élesztők réztűrését és a mustok réztartalmát, a legnagyobb határozottsággal kimondhatjuk, hogy a permetések révén sohasem kerülhet annyi réz a mustba, hogy az annak az erjedését a legcsekélyebb mértékben is befolyásolhatná, tehát a nagyon sokszor permetezett szőlő mustja is tökéletesen és gyorsan kimerjed, mert a must réztartalma még ilyenkor is olyan csekély, hogy az az élesztőkre egyáltalán nem hathat mérgezően.

Az általam végzett kísérletben láttuk, hogy a majdnem 1/2% rézgálicot tartalmazó must is jól kimerjedt s aránylag nem nagy késéssel, ebből következik, hogy a must még a bordóileves hordóban, vagy kádban is vigan kimerjedhet, mert a ki nem mosott permetezőhordóból sem kerülhetne 1/2% rézgálic a mustba. Ezt nem azért említettem fel, hogy lme, lehet ilyen hordóban is kiterjeszteni a mustot, ezt csak nagyon kirívó példaként mutattam be, hogy a bordói lével történt permetezésnek a must erjedésére való teljes hatástalanságát annál szembezőkőbbben megvilágítsam. A permetezőhordóból igaz ugyan, hogy nem jut a mustba annyi réz, amennyi az élesztőt megmergezné, azonban annyi már biztosan belekerülhet, amennyi az embert megmérgezhetheti, tehát még a kimosott, kiforrázott permetezőhordó vagy kád sem használható erjesztésre, de még csak a szőlőcetre vagy must rövid ideig tartó tárolására sem.

Ha pedig a mustok erjedésében rendelkezés mutatkoznának — későn indul meg, — általában vontatott, jól megindult erjedés egyszerre megáll, vagy sokára sem erjed ki tökéletesen stb., ezek a bajok sohasem a must réztartalmára, illetve a permetezőszer rovasára irandók, hanem valami más, kedvezőtlen körülményben kell keresni a baj alapokat. Így pl. hideg vagy kénezett a must, vagy eredetileg kevés benne az élesztő, állandóan hideg helyen áll, vagy erjedés közben hirtelen lehűlt, vagy éppen bemelegedett stb., tehát számtalan oka-foka lehet a bajnak, csak a réz és a permet nem lehet benne hibás.

Azt hiszem, hogy a felsorakoztatott érvekkel sikerült a szőlősgazdákat ebbeli hiedelmük téves voltáról teljesen meggyőzőnöm s így most már igazán pontot tehetünk a cikk végére is, de az eddigi balvélemény után is.

A kiviteli vámok leszállításának hatása.

A kiviteli vámok leszállításának hatását tárgyalják szélteben hosszában a gazdák, exportőrök, malmosok és más érdekelt tényezők. A megbeszélésekből és sajtóközleményekből egyaránt azt a megállapítást vonhatjuk le, hogy a kormány belátta, miszerint a mezőgazdaság a mai elnyomatottságában teljesen tönkre jutott és ennek nyomán az ipar és kereskedelem is válsággal küzd. A bajok orvoslásaként alkalmazott állat és termény kiviteli vámok csökkentése azonban nem hozta meg és nem fogja

meghozni a várt eredményt, mivel a vám leszállítás olyan kismértékű, hogy a valuta eltolódás folytán a világpiacon arak tekintetében semmi változást nem jelent az intézkedés. A háboru előtt Romániában ismeretlen fogalom volt a mezőgazdasági terményekre alkalmazott export vám. Mindaddig, amíg terményeink és állataink teljes mértékben nem mentesülnek az export vám alól, nem is remélhetjük helyzetünk jobbrafordulását. De a vámok eltörlése sem fogja még azt jelenteni, hogy könnyebbült a gazda sorsa, mert állategészségügyi egyezmény hiányában a külföldi államok bármikor visszatrányíthatják állatszallítmányainkat. Külkereskedelmi szerződések hiányában a legnagyobb kedvezményt nem élvezzük a külföldön, sőt Ausztria és Csehszlovákia agrárvédővámja a romániai állat- és terményszállítmányok előtt lezárja a vámsorompókat. A vasúti tarifánk aránytalanul magas, a vasúti kocsik megszerzése költséges, megfelelő mennyiségű és minőségű vasúti kocsink nincsen, közbiztonsági állapotaink nagyon züláltak, valutánk ingadozó, mind ezek olyan súlyos bajok, hogy egyike-másika egymagában is illuzoriussá tehet minden egyéb kedvezményt. Ezt érzi a gazda és ezt panaszozik az exportőrök és malmosok is egyaránt. A malmosoknak külön sérelme az, hogy a gabona exportvámok leszállítása kapcsán a lisztvámok nem szállítottak le, noha ez a panasz annyiban indokolatlan, hogy a lisztvámok korábban mérsékeltettek már, amikor viszont a gabonavámok maradtak érintetlenül. Az ország egész gazdaközönsége foglalkozik a mezőgazdasági kamarákban, gazdasági egyesületekben az exportüggyel és egyhanguan kívánja a mezőgazdaság érdekeinek szemelőtt tartását, minthogy enélkül a csőd útján tovább halad az őstermelés a végromlásba.

EGYLETI ÉLET

A Cukorrépatermelői Szövetsége aradi tagozatának gyűlése.

Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályának aradi körzetébe tartozó cukorrépatermelői október hó 22-én Aradon gyűlést tartottak, amelyen Purgly László elnöke alatt Alföldy Pál előadó előterjesztésében tárgyalták az 1928. évi kollektív cukorrépatermelői szerződés pontjait. A cukorgyár képviseletében Hercegh József felügyelő volt jelen a gyűlésen. Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályát pedig Török Bálint titkár képviselte.

A szerződés egyes pontjainak tárgyalása rendjén a cukorgyár hajlandónak nyilatkozott arra, miszerint hozzájárul ahhoz, hogy a termelők a szelet járandóságuk felett szabadon rendelkezzenek, vagyis azt a répat nem termelő gazdák részére is eladhassák. Mivel a folyó évben a szelet a szerződésben kikötött 8% helyett, csak 7% száraz anyagot tartalmazott, a cukorgyár vállalta, hogy a hiányzó 1% száraz anyagnak megfelelő 20% vizes szeletet szolgáltat ki díjtalanul a termelőknek.

A vagononkénti 10 kg. ingyen répa vetőmag járandóságát az ide vonatkozó miniszteri rendelet alapján 12 kg.-ra emelték föl.

Az előleg összegének felemelése tekintetében megállapodásra jutni nem sikerült, a Szövetség aradi tagozata e kérdést ezért a gyár igazgatóságával fogja ismét tárgyalás alá venni.

A termelők melasz járandóságát a folyó évben is a termelt répamennyiség 2%-ában állapították meg, mely 2%-ot a gyár a napi árnál 25%-kal olcsóbban tartozik adni.

A termelők cukorjárandóságának kérdése élénk vita tárgyát képezte, amelyben a tavalyi vagononkénti 5 kg. ingyen és 5 kg. kedvezményes áru cukor helyett a gyár 20 kg. kedvezményes áru cukrot ajánlott föl. Hosszas vita után a gyár képviselője ezt a

mennyiséget 50 kg.-ra emelte föl, amely még mindig csupán 50% a annak a mennyiségnek, amelyet a többi gyárak adnak. Ezt az 50 kg.-ot fele részben júniusban, felerészben pedig a répa átadásakor adja ki a gyár a termelőknek, az ára ennek a répa árával egyidejűleg számolandó el. Érthetetlen a gyár álláspontja e téren, különösen a mai körülmények között, amikor a cukorközpont utján eladandó cukornak egy jelentékeny hányada exportra kerül, az export cukrot pedig kb. 10 feivel olcsóbban kell piacra vinnie. — Ezzel szemben a termelők a teljes gyáriárat megfizetik. A részükre kiadandó mennyiség után nyújtott 5 lejés kedvezmény nem a gyárat terheli, mivel az a vasúti fuvardíj, közvetítési jutalék stb., elmaradásából származik.

A *répár kifizetése* az 5 holdon alull kiscgazdák számára eddig a répa beszállításától számított 14 napon belül történt meg. E 14 napot 20 napra tolták ki.

Új pont gyanánt vételezt be a szerződésbe, hogy „a gyár fenntartja magának a jogot elsősorban azokkal a termelőkkel szerződni, akik kötelezik magukat arra, hogy a cukorrépat a gyár által napiáron rendelkezésre bocsájtandó szuperfoszfát műtrágyával vetik el, amelynek ára a leszállított répa árából fog levonásba hozatni”. A termelők hozzájárultak ezen pont beiktatásához, kérték azonban a gyárat, hogy sortrágyázó vetőgépet is bocsáson a termelők rendelkezésére a műtrágya hathatósabbá tétele érdekében.

Bevették továbbá a szerződésbe, hogy a termelők csakis a saját nevükre köthetnek szerződést és családtagjaik nevével nem szerződhetnek.

Az ellenőrzés megkönnyebbitése céljából a termelők vállalták, hogy *répatáblájukat egy kis táblával megjelölik*, felüntetve azon a termelő nevét, a terület nagyságát és a vetéshez használt cukorrépa vetőmag fajtáját.

A megjelölésre kerülő *cukorrépa vetőmag árát 60 leiben állapították meg*. A forgalmi adó az idén eltöröltetve, annak fizetési kötelezettsége alól a termelők mentesülnek. A vasuton szállítandó cukorrépa után fizetendő *bélyegilleték (tímbu proporțional)* a gyárat terheli.

Az 1928. évi termésű répa árának megállapítása kapcsán a termelőknek az volt az egyhangú óhaja, hogy a répa ára az 1928. évi december hó közepén teljes összegében kifizettesék, mivel a gazdáknak nem áll módjában a mai súlyos pénzügyi viszonyok miatt nagy kamatveszteségek mellett tavaszig várni az átadott répa árának egy részletére.

Az E. G. E. Növénytermelési és Értékesítési Szakosztálya folyó hó 24-ikén gyűlést tartott, melyen a Szakosztály a szeptember 28-iki Igazgató-választmányi ülés hozzájárulása alapján ismételtén foglalkozott a nemesített kukoricavetőmag — és ugyancsak nemesített burgonyavetőgumó-kiállítás ügyével. A dr. Páter Béla elnökleite alatt tartott ülésen Török Bálint titkár előterjesztésében a Szakosztály elhatározta, hogy az 1928. év tavaszán, március első hetében Kolozsvárt a nemesített és fajtiszta tengerivetőmag és burgonyavetőgumó beszerzésének megkönnyítése céljából egy vásárral egybekötött kiállítást rendez. A kiállítás és vásár rendezését az a köztudomású tény teszi szükségessé, hogy e két — mondhatni — legfontosabb kapásnövényünk alig található ma Erdélyben fajtiszta minőségben. A Szakosztály öszszel szeretne volna megrendezni a kiállítást, a körülmények azonban úgy alakultak, hogy ezt tavaszra kellett halasztania. A kiállítás megrendezésével a Szakosztály jelentékeny szolgálatot fog tenni a kukorica- és burgonyatermeléssel foglalkozó gazdaközönségnek. E szolgálat jelentősége csak akkor fog kidomborodni, ha a gazdaközönség átérzve ennek nagy horderejét, részt vesz úgy a kiállításban, mint a vetőmagvak felujtása érdekében a vá-

sáron. A szakosztály megtárgyalta a kiállítás programját és tudnivalóit is, amelyeket az Erdélyi Gazdában egész terjedelmében közölni fog.

Az E. G. E. Vigalmi Bizottsága folyó hó 24-ikén tartott ülésében elhatározta, hogy a két év óta sikerrel megtartott kolozsvári gazdabált az 1928. év folyamán is megrendezi. E célból febr. hó második szombatjára mindjárt le is foglalta a New-York-szálló összes földszinti helyiségeit és megválasztotta a bál elnökséget, tisztiakart és rendezőbizottságot is, elnökül ismét dr. Szász Ferencet kérve fel. A bál rendezésére már most felhívjuk a gazdaközönség figyelmét, kérve, hogy dolgoztatja az egyesület alapjainak javára rendezendő bálon is részt vehessen.

A gazdaiifjak németországi tanulmányútjának befejezése. Az E. G. E. a folyó év tavaszán egy pár erdélyi magyar gazdaiifjut küldött ki Németországba tanulmányútra. Az erre a célra szánt félesztendő most telt le és tudásban és tapasztalatokban gazdagodva értek haza a tanulni vágyó kiscgazdák. A kiránduláson résztvevő gazdaiifjak egyike, névszerint Magyar Árpád továbbra is kinn maradt Németországban egy gazdasági iskolában. A gazdasági iskolák ottan novembertől márciusig vannak nyitva a kiscgazdák számára és a márciustól novemberig terjedő munkaidőt vagy otthon vagy idegen gazdaságokban töltik a kiscgazdák. Az iskola két téli tanfolyamból áll. A jövő évben az E. G. E. ismét fog gazdaiifjakat kiküldeni Németországba és a kirándulásra való jelentkezéseket az egyesület már most elfogadja. Az érdeklődőknek pedig a kívánt felvilágosításokat levélben is készséggel megadja. A féléves kirándulás kb. 12000 — leibe kerül, tehát olyan minimális összegbe, amelyet még a kiscgazdák is megadhatnak fiaik nevelésére.

Vegyes közlemények

A Szolnokdombokavármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya folyó hó 25-én ülést tartott, amelyen gróf Bethlen Béla elnökleite alatt dr. Nagy Endre titkár előterjesztésében foglalkozott az egyesület az EGE vámügyi memorandumával és egyhangulag kimondotta, hogy az EGE fölterjesztését, amelyet ezügyben a pénzügyminiszterhez és a fővám bizottsághoz küldött, magáévá teszi teljes mértékben és hasonszellemű feliratot küld a kormányhoz. A gazdatársadalom érzi, milyen nagy súllyal nehezedik vállaira a helytelen vámpolitikai következménye és ezért a választmány elhatározta, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel azon fog munkálni, hogy a mezőgazdasági termelés érdekeit figyelmen kívül hagyó vámpolitikán és vámtarifán a mezőgazdasági érdekeknek megfelelő módosítások eszközöltesse. A jelentések kapcsán az igazgatóválasztmány tudomásul vette az egyleti székházon végzett javítási munkálatokról, a szék-

ház lakbérügyeiről, az egyleti tagsági ügyekről szóló jelentéseket, majd a különböző növényvédelmi szerekkel végzett kísérletek eredményéről szóló jelentéseket, amelynek a Molex, a Kuskutan, Porsol, Arzola stb., amelyek mindenike a legmegbízhatóbb növényvédelmi szernek bizonyult. A szuperfoszfát és mész-nitrogén műtrágyázási kísérletekről szóló jelentések tudomásulvétele után az ülés véget ért.

Száznegyven tordai kiscgazda földjét sajátították ki. A tönkretett nagybirtokosok után — úgy látszik — a kiscgazdák, napszámok stb. véres verejtékkel szerzett holdcskáira került sor. Ugyanis a tordai „Jeges” nevű dűllőben, ahol gyümölcsöskertek és szőlők vannak, kb. 240 kiscgazda telkét sajátította ki az agrárbizottság. Ezek a kertek belsőségek, melyek előtt aszfalozott járda vezet s ahol vízvezeték is van. Az elvett telkekből pedig kapott pld. a postafőnök, akinek a városban szép ingallana van, egy Corfescu nevű bíró kinek Bukarestben a Strada Antim 19. sz. alatt emeletes palotája van. Egyik kisajátított kert egy magyar csizmadiaé volt, elvették azzal, hogy a csizmadia nem földművelő. Volt ezenkívül a város mellett 60 hold káposztás kert, építkezésre alkalmatlan nedves terület, amit ennek ellenére — mint száraz területet — kisajátították házhelyeknek, azért, hogy aztán vize nyósne s alkalmatlannak deklarálva, ezen kívül újabb házhelyek után nézzenek. Mindezen panaszokra dr. Balogh Elek képviselőnek azt felelte Cipoianu miniszter, hogy vissza már nem lehet csinálni semmit, hanem kérvényezzék a gazdák a kisajátított területek kisajátítási áron való visszavásárlásának engedélyezését. A miniszter válasza nem árul el a kisajátító közegekénél nagyobb méltányosságot, jóindulatot és emberi érzést.

A cukor behozatali vámját még nem állapították meg. A vámbizottság Gheorghiu elnöknek külföldi utazása miatt félbeszakította működését, amelyet november első hetében fog ismét megkezdeni. A legutóbbi ülések anyagát a cukorkérdés merítette ki. Nem tudtak még semmiféle megállapodásra jutni a vámbizottsági tagok, első sorban azért, mert nem ismerik még a kormány cukorpolitikáját. Ezért azt a határozatot hozták, hogy a cukorvámok ügyét egyelőre függőben hagyják és csak akkor veszik ismét tárgyalás alá, amikor a kormány nyilvánosságra hozta politikáját a cukoriparral szemben.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egyesület állásfoglalása a gazdasági sérelmek ügyében. A Szatmárvármegyei Gazdasági Egylet ig. választmánya október hó 19-én ülést tartott, amelyen több adminisztratív ügy letárgyalása után elhatározta, hogy erőteljes taggyűjtő propagandát indít a vármegyében. — A gazdasági sérelmekkel foglalkozva Molnár Imre titkár ismertette az Erdélyi Gazdasági Egylet memorandumát, melyet az agrárvámok ügyében terjesztett a pénzügyi, földművelésügyi miniszteriumok és fővám bizottság elé. A me-

morandum tárgyalásával kapcsolatban az ig. választmány elhatározta, hogy az agrárvámok ügyében a kormányhoz hasonlított följeljesztést intéz. A följeljesztés hathatósabbá tétel érdekében kimondotta, hogy felkéri az E. G. E.-et arra, hogy egy monsire-küldöttséget szervezzen és ez vigye el a feliratot Bukarestbe és mutasson rá ottan a küldöttség az összes gazdasági bajokra, mert a mai körülmények között Romániában haszonnal nem lehet a mezőgazdaságot folytatni. A küldöttségbe minden vármegye részéről 20—20 tag delegálását javasolja az Egyesület.

Csikvármegye Gyergyóvidékének Gazdasági Egyesülete az Erdélyi Gazdasági Egyesülettel és a Mezőgazdasági Kamarával karöltve Gyergyószentmiklóson folyó évi november hó 6-án, vasárnap gazdanapot rendez, amelyen az Egyesület diszközgyűlésével kapcsolatban gazdasági előadásokat, termény- és állatkiállítást is rendez. A gazdagylésen az előadók az aktuális gazdasági kérdésekkel fognak foglalkozni, a kiállításon pedig mezőgazdasági terményekkel, termékekkel és állatokkal fognak résztvenni a gazdák. A gazdagylés hivatva lesz a vármegye gazdátársadalmi szervezkedésének további kiépítésére és a módokat megbeszélése céljából az E. G. E. részéről **Török Bálint** titkár fog résztvenni a tanácskozásokon.

Méhészeti vándorgyűlés Désen. Az Erdélyrészi Méhészegyesület a Szolnokdobokai Vármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve október hó 25-én Désen méhészeti vándorgyűlést rendezett. A vándorgyűlést dr. Nagy Endre nyitotta meg és azon előadást tartottak **Török Jenő** gimn. tanár a méhek pusztulásának okairól, **Török Bálint** EME. főtitkár a méztermelés fokozásának módjairól, **Stef Oltó** EME. ig. vál. tag pedig a méhekkel való vándorlásról. A gyűlés után az elhangzottak kapcsán élénk vita indult meg, amelynek befejezése után a gyűlés véget ért.

Az erdélyi kis erdőbirtokosok sérelme a regáti erdőörvénynek Erdélyre való kiterjesztése folytán. A regáti erdőörvény rendelkezéseinek Erdélyre való kiterjesztése képtelenebbnél-képtelenebb helyzeteket teremt székellyöldi erdőbirtokosaink számára. Így többek között az erdélyi kis erdőbirtokosoknál, ahol általában tulnyomó a száraló erdőgazdálkodás, ami abból állott, hogy a kiszáradt, szélől kidöntött, vagy rossz növésű fákat vágták le tűzifaszükségletük fedezésére, miáltal értékesebb mű- és építési anyagfát neveltek s így erdők váltak értékesebbekké. Van a regáti erdőörvénynek egy olyan rendelkezése többek között, mely szerint a 10 hektáron aluli erdőtulajdonosok csak egy nyilvántartási jegyzékbe való felvétel (u. n. „nota statistica”) alapján vághatnak fát erdejükből. Ezek elkészítése azonban jelenleg elháríthatatlan technikai akadályokba ütközik. Ugyanis ehhez előbb hiteles telekkönyvi kivonat és vázlatrajz szükséges. S tekintve, hogy pl. Udvarhelymegyében kb. 12.000 ilyen kis erdőtulajdonos van, kiknek erdeje sok esetben, 20—25 parcellából áll a bíróságok a most rendelkezésükre álló személyzettel évekig sem készülnék el a kivonatokkal, Azután az erdőgazdálkodások sem képesek az összes nyilvántartási jegyzéket elkészíteni, ahol pl. 5000 en felül van a kiserdőbirtokosok száma egy járásban. Tekintve az engedélyek megszerzésével felmerülő nagy költségeket — t. i. egy-egy vázrajz és t. kivonat százakba kerül — a lakosság vagy fa nélkül marad a télen, vagy csak a legszigorubb büntetések mellett vághat fát saját erdejéből. E regáti törvényrendekezés különösen a székelly megyéket sújja. Udvarhelyvármegye ezen erdősérelemek ügyében f. hó 15 ik napján tartott üléséből feliratot intézett a miniszterhez, melyben kérte, hogy a 10 hektáron aluli erdőbirtokosok erdeikből a kiszáradt és rossz növésű fákból 30 m³ mennyiségig szükségteikre külön engedély nélkül vágthassanak. A felirattal min tenben egyetértünk és ez alka-

lommal is tiltakozunk az ellen, hogy erdészeli közigazgatásunkba egyes regáti intézkedések áttelepítésével khaoszt teremtsenek.

A szüret az erdélyi Hegyalján is nagy csalódást hozott. A jól kezelt szőlők a változékony időjárás dacára a betegségeknek jól ellenállottak, úgy, hogy legnagyobb részben szépen és épen beérték. Ennek dacára a tartós őszi szárazság miatt héjuk, húruk vastag, ropogós maradt, levét keveset eresztettek, szerény reménységeinknek csak fele teljesedett, a termés a várt mennyiségnél 50%-al kevesebb lett. Általában 4—12 hl. volt a holdankénti termés, csak egyes délkeleti fekvésű, vagy nagyon mustos fajtaú szőlők termétek többet. Egy hold Mézes fehéren 22 hl. termelt, ez volt talán a legnagyobb termés. Sok kárt tettek a darazsak és madarak, a Som és Kövér nagyrészben megasztak.

Minőség tekintetében 17—25.5 cukortartalmat mutatott a Klosterneurgi Babó-féle mérő. Szokatlan kevés cukrot mutatott a Trimini és Saouignon — 18 fokot, — míg a Som legtöbb helyen 23 fokig emelkedett.

Néhány vevő is jelentkezett, kik parasztmustokat 13—16, jobb minőségűt a részes mivelőktől 17—18 lejért, kb. 300 hl.-t szedtek össze. Egy kurrens tétel 20 lein cserélt gazdá, egyik celnai uradalom egész termését adózva, seprő nélkül 30 lejért vették meg decemberi átadásra. Pár waggon magyarigeni óbor is vevőre talált 22—28 lejért. Ezek az eladások mind belföldre történtek. Bukovinába egy kisebb tétel Muskotály must ment el 27 leis áron, Gyulafehérváron kóser bornak 24 lejért történt mustra kölés.

Készletek úgy ó-, mint ujborból még elég jelentékenyek, de ezekre ez ideig vevő még nem jelentkezett. Élénk kereslet mutatkozott törkölyre, melynek métermázsájáért azonnali átvételnél 180—200, januári átvételnél 250 leit is ígértek. Nehezebb borok iránt a szüret alatt semmi érdeklődés nem mutatkozott.

Állattenyésztők Naptára 1928. évre sajtó alatt van és december elején megjelenik. Változatlanul díszes formában, az eddiginél is dúsabb tartalommal. Szerkesztője dr. Éber Ernő, munkatársai az ország legjelesebb szakemberei. A naptári részen kívül az állattenyésztés, tejgazdaság, állatgyógyászat és takarmányozás körébe vágó kiünő szakkikkek. Számos szép kép. Állatvásárok pontos jegyzéke. *Tenyészállatok beszerzési forrásai.* Sok nélkülözhetetlen tudnivaló. Az *Állattenyésztők Naptára 1928.* bolti ára 2 Pengő lesz. Előrendelésnél 1 Pengő 60 fillér. Megrendelhető az ár előzetes beküldése mellett az *Állattenyésztők Lapja kiadóhivatalánál.* Budapest V., Nádor-u. 16.

P I A C

Gabonaárak métermázsánként feladóállomásra: Buza Erdélyben 730, Regátban 740—750, rozs Erdélyben 620—630, takarmányárpa Erdélyben 560—580, Bánátban 580, sörárpa mezőségi 610—620, barcaági 640—650, zab Erdélyben 440—450, Bánátban 480, kukorica Erdélyben régi 540, új 440—450, Regátban régi 460, Besszarábiában régi 410—420 lei.

Élőállatpiacon a helyzet némileg javult. Különösen beállítani való ökörben a kereslet erősen megélnkült. A bécsi vásáron azonban az árak 5—10 garással estek. Belföldi vásárainkon a beállítani való ökör 14—16—18 lejért, vágómarha minőség szerint 21—23 lejért kelt el kg.-onként.

A szőlő- és komlókaró ára. Egy szőlősgazda tagtársunk fölkerésére érdeklődtünk Gyergyóban, hogy mennyiért lehetne beszerezni jelenleg fenyőfa szőlőkarókat. Érdeklődésünkre a választ most kaptuk meg, amelynek alapján közöljük, hogy a szőlőkaró ára folyóméterenként 1.—lei, vagyis egy három méteres karó ára hántatlan állapotban 3.—lei. A hántás díja ugyancsak folyóméterenként 50

bani. A karóknak a vasútra való szállítása, vagonba rakása darabonként 25 bani. A komlókarók ára folyóméterenként 1.50 lei, hántva 2.—lei. Amennyiben szőlősgazda tagtársainknak fenyőfa-karókat volna szüksége, a fenti áron szívesen közveitli a megrendeléseket az E. G. E. Szőlészeti és Borászati Szakosztálya.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Eladó Gyulafehérvárral tőszomszédos községben, folyóvíz mellett, kisebb parkban fekvő 5 szobás urllakással, 3 szobás kert házzal, a falu szélén elterülő, kiünő fekvésű 130 hold területű, kedvező megosztású szántó, kaszáló, legelő, berek, 4 hold termő szőlőből álló birtok. Legnagyobb részben szőlőtelepítésre alkalmas. 1/4, 1/2 részben, vagy egészben is megvehető. Felvilágosítást nyújt: Dr. Eöry István Ighiu-Magyarigen. 96

Cséplőgarnitúrák.

A legújabb gyártmány, hosszú rázó-szerkezettel, duplasoros golyóscsapágyakkal, acélramával, benzín-petroleum-motorral, gőzgéppel párosítva

Malmigépek Ganz hengerezékek, sziták, kombinált koptató- és tisztítógépek, daratisztító k stb.

malomátalakítások, Dieselmotorok kompresszoros és kompresszor nélküli kivitelben.

C o r m i c k - I n t e r n a t i o n a l

petroleum traktor 3 vasu ekével.

Hosszu lejáratu fizetési feltételek. Gyári árak.

Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.
Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
Budapest romániai képviselote.

Cluj—Kolozsvar, Str. Regina Maria 45.

Telefon: 151. Távirat: Locomobil.

3997

Gyümölcsfákat, bogycsügmölcsfákat, díszfákat, díszcserjéket, oltott rózsákat, díszfenyőket, gyümölcsfalanyokat,

szőlőoltványokat és alanyvesszőket ajánlanak ismert elsőrendű minőségben.

AMBROSI, FISCHER & Co.

Falskolák és szőlőoltványtelepek R.-T. Alud—Nagyenyed. Árjegyzék díjtalan.

Ingyen

küldöm Szőlőoltvány árjegyzékemet, mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt, vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti utmutatómat.

Cim: J. SZÜCS szőlőtelep 23. Diosig Jud. Bihar. 95

Viszonteladók magas jutalék mellett keresztelnek.

Kolozsvari Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytárs. Cluj-Kolozsvar, Piata Unirei (volt Mátyás Király-ter) 7. sz.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — Saját tőkét 77 millió lei. **Affiliált intézetei:** Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehervármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és hitel Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyudvarhelyen. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végezz. — Engedélyezett devizahely. — Áruháttal a vasu mellett. 390